Ч. 106 Пятниця 14 (26) мая 1893. Рокъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адміністрація: улица Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францішканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои".

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Старостахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Продажа соли.

Выдѣлъ краєвый, перенявши въ свои руки продажу соли въ Галичинѣ, робить пôдготовленя, щобы цѣлу рѣчь ввести въ житє зъ днемъ 1 липня с. р. Мѣжь иншимъ выдавъ Выдѣлъ краєвый **инструкцію для заступникôвъ до продажи соли.** Зъ тои инструкціѣ подаємо головнѣйшѣ постановы, бо надѣємо ся, що о такѣ заступництва повиннѣ и будуть старатись селяне, крамницѣ сѣльскѣ и т. п.

Заступникомъ Выдѣлу краєвого до продажи соли може бути кожда повнолѣтна и повноправна особа, зъ выимкою тыхъ, котрѣ були каранѣ за злочинъ або провину, поповнену задля зыску. Выдѣлъ краєвый може именувати заступникомъ такожь особу моральну, институцію, корпорацію, спôлку и т. д. Єсли кôлька осôбъ буде именованыхъ до продажи соли, то они всѣ неподѣльно одвѣчальнѣ за выконанє постановъ инструкціѣ и за всякѣ розпорядженя Выдѣлу краєвого.

Обовязки заступника такѣ: а) продавати сôль якъ въ головнôмъ складѣ такъ и у філіяхъ по цѣнахъ означеныхъ Выдѣломъ краєвымъ; б) старати ся, щобы нѣколи не бракло соли въ его окрузѣ; в) удержувати вôдповѣдный льокаль на складъ и продажу; г) кошты, полученѣ зъ продажею соли, покрывати зъ провізіѣ, признанои єму Выдѣломъ краєвымъ. — Заступникъ має продавати сôль консументамъ (тымъ, що уживають єѣ) и дрôбнымъ крамарямъ, але передовсѣмъ треба звертати увагу на потребы консументôвъ. Въ головнôмъ складѣ має бути припасъ соли завсѣгды въ достаточнôй скôлькости. Продажа соли зъ головного складу не буде обмежена на саму мѣсцевôсть того складу, але засягне округъ, означеный Выдѣломъ краєвымъ.

Льокаль головного складу и продажи соли має бути сухій и не вôльно тримати въ нѣмъ предметôвъ, котрѣ бы шкодили соли чи то запахомъ ни иншими прикметами. Кождый заступникъ має донести Выдѣлови краєвому на 14 днѣвъ передъ отворенємъ продажи число конскрипційне дому, де буде складъ и продажа соли. Льокалю не вôльно змѣняти безъ дозволу Выдѣлу краєвого. На льокали складу и продажи соли має бути умѣщена вывѣска зъ написею; „Krajowa sprzedaż soli — cena za topkę.... groszy (centów)". Таку вывѣску выготовляє Выдѣлъ краєвый а заступникъ звертає кошты. Льокаль головного складу и продажи соли має бути отвореный що дня, не вылучаючи недѣль и святъ вôдъ 6-тои год. рано (въ зимѣ вôдъ 7-ои) до 9-ои год. вечеромъ. Въ недѣлю вôдъ 12-ои год. въ полудне льокаль може бути зачиненый.

Замовлене и достава соли має вôдбуватись такъ: Заступникъ высылає до Выдѣлу краєвого замовленє а заразомъ и грошѣ на се, вôдчисливши собѣ провізію. Сôль має замовлятись бодай три разы въ мѣсяци, а при тôмъ треба уважати, щобы въ головнôмъ складѣ не бракло нѣколи соли. При доставѣ соли зелѣзницею треба числити вôдъ дня замовленя до дня доставы на мѣсце 10 днѣвъ часу, а при доставѣ возомъ 6 днѣвъ. Рôвножь треба по вôдобраню доставленои соли выслати до Выдѣлу краєвого потвердженє вôдбору. Крôмъ того має заступникъ высылати до Выдѣлу краєвого мѣсяць напередъ повѣдомленє, кôлько соли буде потребувати на другій мѣсяць. Єсли бы сôль въ транспортѣ значно ушкодилась, то заступникъ має донести про се до трехъ днѣвъ по вôдборѣ до Выдѣлу краєвого. Єсли складъ вôдаленый три кільометры вôдъ стаціѣ зелѣзничои, то перевôзъ соли має вôдбутись властнымъ коштомъ заступника, єсли же вôдаленє бôльше надъ три кільометры, то Выдѣлъ краєвый увзглядпить се въ провізіи, єсли заступникъ буде перевозити сôль власными пôдводами. Выдѣлъ краєвый доставляє сôль до стаціѣ зелѣзничои.

Сôль продаватись буде цѣлыми топками, по пôвъ топки и по $^1/_5$ части; мѣлкои соли не вôльно продавати. Цѣны, высшои по-надъ означену Выдѣломъ краєвымъ, не вôльно жадати нѣ вôдъ крамарѣвъ.

За невыповненє постановъ сеи инструкціѣ установлено **кары** грошевѣ на заступникôвъ, а по трикратнôмъ покараню може бути вôдобранє заступництво за попереднымъ одномѣсячнымъ выповѣдженємъ. Рôвножь складає заступникъ кавцію до касы Выдѣлу краєвого. Кавція звертаєсь по часѣ, на котрый удѣлено заступникови право до продажи соли. Коли бы Міністерство скарбу взяло назадъ свое уповажненє, удѣлене Выдѣлови краєвому, то перестають обовязувати концесіѣ для заступникôвъ а заступникъ не має права жадати нѣякого вôдшкодованя.

Соймъ краєвый.

(XXV Засѣданє, 4 сесіѣ, VI періоду зъ дня 20 мая).

Всѣ петиціѣ, якѣ наспѣли и якѣ не полагоджено въ комісіяхъ, вôдослано до Выдѣлу краєвого до полагодженя.

5)

На далекôй пôвночи.

(Дальше*).

III.

Зъ Христіяніѣ до Трондгіємъ. — Айдсволь и єго историчне значѣнє. — Норвеґскѣ хлѣборобы, ихъ характеръ и интеліґенція. — Одель або право выкупна ґрунту. — Мѣщаньство. — Просвѣта и вплывъ духовеньства на просвѣту. — Гамаръ и Рирсъ. — Трондгіємъ, єго история и значѣнє.

Около пятои годины по полудни выбрали ся мы поспѣшнымъ поѣздомъ въ дальшу дорогу на пôвнôчь, поки що до Трондгієму, куды мали заѣхати на другій день о десятôй годинѣ. Стороны, котрыми мы теперь переѣзджали, вже не такъ величавѣ, якъ тѣ фіорды на захôднôмъ побережу, але все таки дуже краснѣ та милѣ, хочь бы навѣть и та пуста выжина, що тутъ роздѣляє воды. За то се сторона памятна въ новѣйшôй истории норвеґского народу, бо тутъ зродила ся та конституція, котра надала Норвежцямъ нового житя и до нинѣ ихъ оживляє. Тутъ лежить мѣсто Айдсволь (Eidsvold), коло котрого на селяньскôмъ хуторѣ дня 17 мая 1814 р. ухвалено згадану конституцію. Шведы и Москалѣ приневолили були Фридриха VI., даньского короля, угодою въ Кіль вôдступити Швеціи Норвеґію, зъ котрою Данія була черезъ кôлька сотъ лѣтъ сполучена. Але Норвежцямъ було байдуже про то, що тамъ о нихъ безъ нихъ ухвалили чужѣ; они вôдповѣли коротко, що анѣ Россія анѣ Швеція анѣ даньскій король не мають права о нихъ рѣшати, бо они собѣ народъ свобôдный и вôльный. Они скликали отже до Айдсволь народнѣ зборы и ухвалили тамъ независимôсть краю та постановили выбрати собѣ королемъ даньского наслѣдника престола Фридриха Августа. При сѣй то нагодѣ повстала теперѣшна конституція; єѣ уложили Христіянъ Фальзенъ, сынъ поета тогожь имени, лекторъ Адлєръ и професоръ Сведрупъ. Въ просторôмъ деревлянôмъ двôрку хлѣбороба Карстена Анкера пôдъ самымъ мѣстомъ вôдбуло ся вôдтакъ дня 17 мая 1814 р. засѣданє народныхъ зборôвъ, на котрôмъ вôдчитано и ухвалено згадану конституцію. Пôзнѣйше зроблено въ цѣлôмъ краю складку и вôдкуплено сей дôмъ разомъ зъ городомъ и дарованo державѣ, а та приказала украсити вôдтакъ дôмъ портретами всѣхъ тыхъ людей, що ухвалили конституцію.

Декого може то й дивувати, що норвеґска конституція увзглядпила найбôльше селянъ-хлѣборобôвъ, але се була рѣчь дуже розумна и зовсѣмъ природна, позаякъ селяне, найчисленнѣйша верства въ народѣ, творять пôдставу кождого народу. Тому політичнѣ права привязанѣ въ першôмъ рядѣ до ґрунту, а ґрунтъ тои вôльный вôдъ всякихъ оплатъ, зъ выимкою хиба деякихъ дуже малыхъ. Але бо й селянинъ въ Норвеґіи то не такій, якъ де небудь инде въ Европѣ. Селяне були тамъ вôдъ вѣкôвъ вôльными властителями вôльнои землѣ, не мали такихъ потребъ якъ въ иншихъ краяхъ н. пр. шляхта ґрунтова, то й не постигла ихъ така доля якъ ту шляхту, — они не потратили своихъ ґрунтôвъ. Въ Норвеґіи и до нинѣ кождый, хочь бы й найбогатшій властитель ґрунту называє себе зъ гордостію „хлѣборобомъ"; бути селяниномъ-хлѣборобомъ не єсть тамъ для нѣкого понижаючимъ. Але не треба думати, що селяне въ Норвеґіи займають ся лишь роботою коло рôлѣ и годѣвлею худобы; противно, тамошнѣ селяне жиють по бôльшôй части зъ лѣсôвъ, ловецтва, рыболовства а навѣть зъ промыслу, о скôлько вôнъ потрѣбный до заспокоєня власныхъ потребъ. Въ давнѣйшихъ часахъ, коли ще Норвеґія була пôдъ Даніею, то селяне мусѣли майже завсѣгды купувати за тѣ грошѣ, що имъ приносили лѣсы та ловля рыбъ, збôже за границею. Ажь зъ початкомъ сего столѣтя, по упадку даньскои власти въ Норвеґіи, почали селяне чимъ разъ бôльше управляти рôлю и чимъ разъ бôльше загортати землѣ пôдъ засѣвы. А всежь таки ще й до нинѣ єсть тамъ на 100 морґôвъ землѣ не бôльше якъ два морґи управнои рôлѣ а 25 до 30 морґôвъ лѣсôвъ; проче припадає на сѣножати, пустарѣ, багна, озера и скалы. Лѣсы дають тамъ ще й до нинѣ, хочь ихъ вже богато вырубано, найбôльше доходу, а то длятого, що норвеґске дерево має за границею великій попытъ, бо рôчнѣ слоѣ того дерева суть густѣ а єго клѣтовина мôцне. Норвеґскій селя-

*) Гляди ч. 102 „Народ. Часописи."

Маршалокъ повѣдомивъ, що выбравъ до депутаціѣ, котра мае предложити цѣсареви справу Морского Ока, отсихъ членôвъ: Маршалка, Впреосв. митрополита, ґр. Ив. Тарновского, кн. Юрія Чарторыского и одного члена Выдѣлу краевого. — Палата одноголосно одобрила сей выбôръ.

Дозволено громадѣ мѣста Яворова побирати оплату громадску вôдъ пива на часъ трехъ лѣтъ. Признано додатковый кредитъ на покрыте потребъ кватерунку жандармеріи.

Признано до розпорядженя Выдѣлу краевого на кошты участи въ краевôй выставѣ 20.000 зр., платныхъ въ двохъ ратахъ. Выдѣлъ краевый хоче устроити выставы спеціяльнѣ: шпиталѣвъ, комунікацій, будôвель водныхъ и меліорацийныхъ, школъ рôльничихъ, гôрництва, шкôлъ промысловыхъ и промыслу домашного.

Дозволено краевôй Радѣ шкôльнôй на покрыте коштôвъ устроеня выставы шкôльництва на выставѣ въ 1894 р. ужити заощаджени квоты зъ фонду шкôльного ажь до высоты 4000 зр.

Приступлено до дальшои діскусіѣ надъ реформою закона громадского. Пос. ґр. Войт. Дѣдушицкій поклавъ головну вагу на се, щобы Выдѣлъ краевый добре розваживъ, кôлько буде коштувати нова проектована орґанізація громадска. Рôвножь треба добре пôдготовити край до намѣренои реформы. — П. Вол. Чайковскій заявивъ ся противъ збôрнои громады. Вôдтакъ по кôлькохъ короткихъ промовахъ принято всѣ внесеня комісіѣ безъ змѣны.

Признано пôльги податкови для княжества краковского за-для конверсіѣ довгу индемнізацийного. Повѣты краковскіи и хшановскій платили меншій додатокъ индемнізацийный, тожь теперь по конверсіи довгу индемнізацийного маютъ ти повѣты пôльги въ додаткахъ краевыхъ вôдъ 1894 р. до 1918 р.

Комісія буджетова, здаючи справу зъ петицій учителѣвъ народныхъ о завдатки на платнѣ, вносить вôдступити петиціѣ краевой Радѣ шкôльнôй до полагодженя.

Віцепрезідентъ кр. Рады шкôльнои дръ Бобжиньскій заявивъ, що кр. Рада шкôльна не мае нѣякого фонду, зъ котрого можна бы давати завдатки на платнѣ для учителѣвъ, тожь мусить ти петиціѣ полагодити вôдмовно. Помимо того заявленя вôдослано петиціѣ до краевои Рады шкôльнои. При петиціяхъ громадъ сѣльскихъ и мѣскихъ о позычки а взглядно запомоги на будову шкôлъ, котрѝ то петиціѣ мае полагодити кр. Рада шкôльна зъ фонду позычкового, ухваленого Соймомъ на будову шкôлъ сѣльскихъ, — заявивъ дръ Бобжиньскій, що сей фондъ призначеный лишь для сѣлъ, а не для мѣсточокъ, тожь ставить внесене, щобы вылучити зъ пôдъ тои ухвалы петиціѣ мѣсточокъ и вôдослати до Выдѣлу краевого. — Принято поправку дра Бобжиньского.

Признано на кошты спроваджения мощей Теофіля Ленартовича до Кракова 2.000 зр. Ухвалено внесене комісіѣ господарства краевого, щобы Выдѣлъ краевый зъ днемъ 1 сѣчня 1894 отворивъ въ Дублянахъ и Черниховѣ досвѣднѝ стаціѣ рôльничѝ. Установлено сталу посаду краевого учителя ветеринаріѣ зъ вынагородою 1.300 зр. платнѣ, 240 зр. додатку активального и додатками пятилѣтными, а на кошты подорожи 500 зр. Поручено Выдѣлови краевому, щобы предложивъ рѣшучо внесеня що до орґанізаціѣ и коштôвъ новыхъ шкôлъ рôльничихъ въ Угерску и Коросни. Ухвалено резолюцію, взываючу Правительство, щобы приспѣшило заведене примусу асекурацийного въ Галичинѣ пôсля ухвалъ соймовыхъ зъ 1888 и 1889 р. — При тôй ухвалѣ не принято поправки пос. Крамарчика, щобы асекурація вôдбувалась передовсѣмъ въ институціи краевôй.

Припято справоздане комісіѣ промысловои зъ внесенями: щобы Выдѣлъ краевый приспѣшивъ переговоры зъ правительствомъ о оснований въ Терноноли инструкцийного варстату ковальского и слюсарства машинового; — щобы основувати новѝ школы промысловѝ; щобы Выдѣлъ краевый наглядавъ, чи не оподатковують несправедливо промыслу домашного и доносивъ про кождый фактъ краевôй дирекціи скарбу.

Полагоджуючи внесене пос. Антоневича поставила комісія промыслова внесеня: 1) Поручае ся Выдѣлови краевому, щобы въ порозумѣню зъ краевою радою санітарною и комісією краевою для справъ рôльничихъ обдумавъ способы управильненя справы мочення льну и коноплѣвъ, способы, котрѝ бы зъ однои стороны не спиняли управы льну и коноплѣвъ та розвитку домашного промыслу ткацкого, а зъ другои стороны забезпечали воду вôдъ затроюваня, дуже шкôдного для людей, худобы и рыбъ. — 2) Взывае ся Правительство, щобы промыслъ домашный, якъ се установлено законами, дѣйстно не бувъ перетяженый податками. — Внесене принято.

Принято справоздания комісіѣ буджетовои що-до петицій погорѣльцѣвъ на запомоги и субвенціѣ на образоване.

По тôмъ забравъ голосъ Е. Е. Намѣстникъ и повѣдомивъ, що замыкае сесію соймову. Всѣ справы не полагодженѝ передано Выдѣлови краевому до вôдповѣдного урядованя. Маршалокъ попрощавъ Соймъ промовою, въ котрôй зазначивъ, що минувша сесія есть одною зъ важнѣйшихъ и обильнѣйшихъ въ результаты своего дѣланя. Правда, богато справъ не полагоджено, але то задля браку часу. Хиба бы треба придержуватись якогось скороченого поступованя. Звертаючись до рускихъ послôвъ сказавъ Маршалокъ: „Послы рускои народности брали живу и вызначну участь у всѣхъ роботахъ сего выс. Сойму. Мило менѣ высказати, що чую додатный вплывъ ихъ спôвдѣланя при спôльнôй роботѣ для добра краю“. Промову закôнчивъ Маршалокъ зазывомъ до оклику въ честь Е. Вел. Цѣсаря, а палата повторила сей окликъ трикратно.

Пос. ґр. Ст. Тарновскій въ имени палаты заявивъ признане и подяку Маршалкови, Е. Е. Намѣстникови и Впреосв. Митрополитови. Пос. Романчукъ заявивъ въ имени рускихъ послôвъ подяку Маршалкови за безсторонне ведене нарадъ соймовыхъ. Намѣстникъ ґр. Бадені подякувавъ за слова признаня и просивъ, щобы мати довѣре для Намѣстника и Правительства, а зô своеѣ стороны запевнивъ, що буде обертати завсѣгды се довѣре для добра краю. Маршалокъ подякувавъ за заявленѝ признаня и впевнивъ, що его безсторонне ведене улекшають ему въ великôй мѣрѣ самѝ послы.

На тôмъ закôнчилось засѣдане.

Перегялдъ політичный.

Зъ Риму доносять, що вчера Папа принявъ кардинала Васаріого и мавъ зъ нимъ нараду въ справѣ церковно-політичнôй на Угорщинѣ. Папа радъ бы, щобы сей спôръ полагоджено мирно и принято вôдповѣднѝ пропозиціѣ. Кардиналъ Рамполля мавъ сказати одному угорскому депутатареви, що курія выступить противъ метрикъ и вѣнчавъ цивільныхъ, бо они нарушують доґматы.

Нѣмецки власти шкôльнѝ вôдобрали въ дорозѣ дісціплінарнôй Альвардови кваліфікацію учительску.

нинъ хочь бы й якъ бѣдный, скоро лишь мае бодай маленькій кусникъ ґрунту, чуе ся и уважае ся на рôвни хочь бы зъ кимъ небудь, хочь бы зъ найбôльшимъ паномъ. При тôмъ суть норвеґски селяне люде дуже щирѝ, честнѝ и моральнѝ а при тôмъ отвертѝ и скромнѝ та нема мѣжь ними такихъ забитыхъ головъ, недовѣрчивыхъ и пôдозрѣваючихъ, якъ по иншихъ краяхъ. Ось одна черта характеру норвеґского селянина. Коли мы були далеко на пôвночи, въ тôй закутинѣ фиорду, званого голяндскимъ, де ажь до моря суне ся зъ гôръ синявый ожеледець Свартізенъ, стрѣтили мы на маленькôй полонинцѣ межи ожеледцемъ а моремъ — селянина, що косивъ траву. Бувъ то бѣдный чоловѣкъ, що зъ жѣнкою и дѣтьми та одною коровою живъ разомъ въ однôй нужденнôй хатчинѣ, попри котру переходили за кождый разъ подорожнѝ, що заѣзджають въ сѝ стороны; его донька вынесла намъ молока и нѣякъ не хотѣла взяти грошей, що мы ѣй давали. Мы розговорили ся зъ нимъ и звернули его увагу на то, що подорожнѝ роблять тутъ ему що року шкоду, бо вытоптують и безъ того рѣдку траву. Нашь проводиръ а мôй товаришь каже ему таки, щобы вôнъ зажадавъ вôдъ предприемства въ Берґенъ вôдшкодованя, а дôстане певно бодай 50 коронъ (около 34 зр. на нашѝ грошѣ). Селянинъ слухавъ, слухавъ, а вôдтакъ споглянувъ своими щирыми синими очима на мого товариша та поклепавши его рукою по плечи, сказавъ: „То все дуже красно, але менѣ не годить ся такъ робити и не зроблю“. По тôмъ взявъ свою косу и пôшовъ дальше косити.

За примѣръ интеліґенціѣ норвеґского селянина, нехай послужить знову отсей фактъ: Коли мы були на островѣ Торґатенъ, що належить до норвеґскои провінціѣ, званои Нордмендомъ, де то вже, якъ то каже ся, сонце до пôвночи свѣтить, зайшли мы до одного селянина, котрый живъ зъ того, що продававъ молоко переплываючимъ попри сей невеликій островъ кораблямъ та ловивъ оселедцѣ. Въ его хатѣ було кôлька чистенькихъ и гарно, хочь скромно, прибраныхъ комнатъ; въ однôй зъ нихъ бувъ фортеціянъ, а на стѣнѣ висѣло кôлька поличокъ зъ книжками — маленька бібліотечка, зложена зъ книжокъ правничихъ й популярно-науковыхъ, зъ бібліѣ писанои въ норвеґскôй мовѣ и кôлькохъ спѣванникôвъ. Найцѣкавѣйше було то, що въ дверехъ вôдъ сѣней не було замку. Коли неразъ и всѣ люде выйшли зъ хаты де надъ море, то не замыкали еѣ на ключь. Въ Норвеґіи, бачите, крадежѣ та всѣлякѝ розбоѣ то велика рѣдкôсть, бо тутъ вже за молоду учать ся люде жити честно и пôсля божихъ та людскихъ законôвъ.

Норвеґскій селянинъ и властитель ґрунту поважае свôй станъ и мае то собѣ за честь и за обовязокъ робити самъ коло землѣ. Длятого то тамъ посесорôвъ дуже мало, може всего 15 тысячѣвъ въ цѣлôмъ краю, а такихъ властителѣвъ бôльшихъ ґрунтôвъ, що то цѣле жите нѣчого не роблять, лишь чекають, коли имъ посесоръ принесе грошѣ, майже зовсѣмъ нема. Селянинъ держить ся крѣпко своеѣ землѣ и не выпускае еѣ зъ своихъ рукъ, а селяньскѝ ґрунты, неразъ навѣть ще й зô старосвѣтскими знарядами господарскими лишають ся въ спадщинѣ внукамъ и правнукамъ. Ба, навѣть тогды, коли селянинъ мусить вже конче продавати свôй ґрунтъ, то есть ще таке право, що вôнъ може свôй ґрунтъ назадъ вôдобрати. То право называе ся въ Норвеґіи „одель“ и оно постановляе, що коли хтось мавъ якійсь ґрунтъ черезъ двайцять лѣтъ а вôдтакъ его продавъ, то може его въ три роки по продажи назадъ вôдкупити и то ще за таку цѣну, яку вызначить комісія, котра умысно до того призначена, а котра все бере сторону селянина. Рѣчь очевидна, що середъ такихъ обставинъ не можна въ Норвеґіи скуповувати селяньскихъ ґрунтôвъ и творити тымъ способомъ великѝ маетности та що тамъ не може розвинути ся аристократія. Въ 1821 р. знесено тамъ навѣть и шляхту. Мимо того, що король бувъ тому противный, ухваливъ стортінґъ три разы законъ, котрымъ постановлено, що на будуче не можна надавати дипльомôвъ шляхотскихъ, а лишае ся лишь та шляхта, котра була до згаданого року. Такимъ способомъ стало ся, що доси есть въ Норвеґіи всего лишь пятнайцять родинъ шляхотскихъ.

Але й мѣщаньство не взяло въ Норвеґіи такои переваги якъ въ деякихъ иншихъ краяхъ Европы, отъ якъ бы н. пр. въ Нѣмеччинѣ або Франціи. Тутъ вже сама природа противить ся твореню великихъ мѣстъ, а вôдтакъ и селяне заспокоюють свои потребы промысломъ домашнымъ, не оглядають ся дуже на мѣста, не идуть до нихъ заразъ за кождою найменшою дрôбницею и тымъ способомъ не допускають до того, щобы весь рухъ промысловый и торговельный, всѣ ремѣсла, мѣстили ся лишь по мѣстахъ и тамъ скупляли ся въ великôй масѣ. Лишь сѣмь норвеґскихъ мѣстъ

Центрумъ нѣмецкого парляменту оголосило вже манїфестъ выборчій, въ котрôмъ каже, що при выборахъ стане противъ предложеня войскового и внесеня Ґіного.

Въ Россіи оголошено законъ, котрый заводить 1 копѣйку мыта вôдъ кождыхъ 100 банкнотôвъ россійскихъ, вывоженыхъ за границю. — Монополь торговлѣ горѣвкою одержавъ уже санкцію царя и буде заведеный вôдъ 1 сѣчня 1895 р.

Новинки.

Львôвъ дня 25 мая.

— **Именованя и перенесеня.** Концепістъ почтовый дръ Маріянъ Давидовскій перенесеный въ Вѣдня до Львова. Практикантъ судовый Иванъ Цурковскій именованый безплатнымъ авскультантомъ.

— **На будову руского театру** вложили рускі послы, котрі не бажали собѣ бути назваными, 239 зр.

— **Вôдъ Дирекціѣ выставы краєвои** одержали мы письмо зъ просьбою о помѣщенє сеи вôдозвы: Тому що дуже богато осôбъ зголошує ся о мѣсця на павільоны — и то такъ особы приватнѣ, якъ и институціѣ — а ту ситуаційный плянъ треба бы конче остаточно потвердити, то прошу всѣхъ интересованыхъ, щобы найдальше **до 20 червня с. р.** зволили подати докладно розмѣры потрѣбного имъ мѣсця и замовити єго рѣшучо. Звертаю заразомъ увагу на се, що пляны приватнѣ по думцѣ реґуляміну выставы мусять бути Дирекцією потвердженѣ и що зъ огляду на речинецъ выставы треба конче значну часть робôтъ около приватныхъ павільонôвъ зробити ще сего року. — Директоръ выставы краєвои у Львовѣ, въ р. 1894. *Мархвицкій.*

— **Ревізія шляху** для проектованои зелѣзницѣ льокальнои зъ Шепаровець до Делятина вôдбуде ся дня 5 червня с. р. о год. 1 по полудни въ бюрѣ староства въ Коломыи, а дня 6 червня о 4 год по полудни въ урядѣ громадскôмъ въ Делятинѣ. Интересованѣ можуть тамъ ставити свои жаданя.

— **Пôльги для ученикôвъ на зелѣзницяхъ державныхъ.** Доси одержували ученики знижки на зелѣзницяхъ державныхъ за потвердженємъ поданъ дирекцією, що ученики вôльнѣ вôдъ оплаты шкôльнои. Вôдъ теперь на пôдставѣ розпоряджения ґенер. Дирекціѣ зъ 18 марта ч. 23.394 мають дирекціѣ шкôлъ потверджати лише, що ученикъ, котрый просить о знижку цѣны, єсть справдѣ ученикомъ, а свѣдоцтво убожества має потверджати власть політична.

— **Президентомъ мѣста Кракова** выбраный Йосифъ Фрідляйнъ 32 голосами. Єго противникъ ґр. Ант. Водзицкій одержавъ 19 голосôвъ. — Бурмистромъ мѣста Бродôвъ выбраный дотеперѣшный заступникъ Михайло Куликъ.

— **Огнѣ.** Огонь въ Пôдгайчикахъ такъ описує очевидецъ: Дня 10 мая выбухъ въ селѣ Пôдгайчикахъ, повѣта рудецкого, о год. 4 ôй по полудни по разъ другій до пяти недѣль огонь и знищивъ въ несповна годинѣ 29 господарѣвъ. Огонь, о скôлько доси сконстатовано, мавъ повстати черезъ неосторожнôсть дѣтей, котрі полишенѣ дома безъ опѣки, розложили пôдъ стрѣхою огонь, щобы спечи собѣ бульбы. Зъ людей симъ разомъ не згинувъ нѣхто, лише згорѣло кôлька штукъ худобы. Огонь той єсть немовь продовженємъ попередного, котрый въ дни 4 цвѣтня знищивъ 109 господарѣвъ, розпочавъ ся въ однôмъ кôнци села, дôйшовъ до приходства, знищивъ возôвню и дровôтню на приходствѣ и вже розпочавъ горѣти дôмъ пароха, однакъ завдяки рудецкôй сторожи охотничôй, угашено огонь и зльокалізовано. Теперь розпочавъ ся огонь вôдъ першои хаты за приходствомъ и розширивъ ся въ противну сторону ажъ до другого кôнця села, лишаючи тôлько кôльканацять хатъ на самôмъ кôнци. Дôмъ приходскій, шпихлѣръ и стайню уратовано й симъ разомъ майже чудомъ, бо вôдъ горючихъ будынкôвъ не передѣляла ихъ хиба вузенька на три метры вулачка и вôдъ самого горяча могли занятись. Будынки тѣ выглядають теперь посередъ румовиска и згарищъ якъ бы яка оаза посередъ пустинѣ. Страшный и серце роздираючій видъ и незавидна доля погорѣлыхъ людей! По христіяньски треба бы имъ помочи и жертвы посылати на руки о. К. Кульчицкого въ Пôдгайчикахъ п. п. Рудки. — Въ Фразѣ, повѣта рогатиньского, повставъ дня 9 с. м. по полудни огонь и знищивъ хату и стайню Петра Гринчака. Шкода необезпечена; причина огню неосторожнôсть, бо малый хлопецъ забавляючій ся сѣрниками въ присутности родичѣвъ запаливъ приколотокъ соломы коло стрѣхи и огонь въ однôй хвили обнявъ цѣлу хату. Сторожа огнева зъ поблизького мѣсточка Пôдкаменя прибула на мѣсце зъ сикавкою на ратунокъ.

— **Въ дорозѣ до Риму.** До „Дѣла" пишуть зъ Вѣдня: Въ суботу приѣхали до Вѣдня: Є. Е. Митрополитъ дръ Сильв. Сембратовичъ, епископы Пелешъ и Куиловскій, крилошане Чеховичъ и Подоляньскій, та й замешкали въ рускôй духовнôй семинаріи. — Наразѣ владики не робили нѣякихъ візитъ вѣденьскимъ достойникамъ, вôдложивши ихъ на часъ повороту зъ Риму. Митрополитъ приймавъ у себе депутацію „Громады", зложену изъ заступника головы п. Михайла Бѣгуна и двохъ выдѣловыхъ, пп. Вол. Кадайского и Шумского. П. Бѣгунъ повитавъ Впреосвященого, почетного голову и покровителя „Громады", довшою краснорѣчивою промовою, въ котрôй зазначивъ радôсть вѣденьскихъ Русинôвъ, що Впреосвященый стає смѣло и отверто въ оборонѣ рускои народнои идеи. Митрополитъ принявъ депутацію сердечно, подякувавъ за привѣтъ, тѣшивъ ся, що вѣденьскі Русины мають свое товариство и оно розвиває ся що разъ красше, потôмъ заявивъ, що черезъ цѣле житє стоявъ и буде стояти на становищи народнôмъ и, кôлько силъ стане, буде трудитись для добра рускои церкви и руского народу. Депутацію представлявъ Митрополитови о. дръ Т. Сембратовичъ, а Впреосвященый вôдзначивъ кождого зъ депутатôвъ а особливо енерґічного заступника головы п. М. Бѣгуна похвалою за патріотичне веденє товариства „Громады".

— **Дръ Антôнъ Шмерлінґъ,** котрый померъ у Вѣдни дня 23 мая, бувъ презесомъ найвысшого Трибуналу судового и тайнымъ радникомъ. Въ 1848 р. бувъ міністромъ справъ внутрѣшныхъ, вôдтакъ бувъ выбранымъ до парляменту, повномочникомъ при центральнôй власти у Франкфуртѣ, въ 1849 міністромъ справедливости, 1851 президентомъ сенату въ найвысшôмъ Трибуналѣ судовôмъ и касаційнôмъ. Въ р. 1860 бувъ знову міністромъ стану. Законы основнѣ для репрезентаціѣ державнои и краєвыхъ зъ дня 26 лютого 1861 — то было єго дѣло. Въ р. 1867 именовано єго досмертнымъ членомъ Палаты панôвъ, котрои президентомъ бувъ кôлька лѣтъ. Бувъ вôнъ ту провôдникомъ сторонництва вѣрноконституційного, а ставши въ р. 1880 на передѣ опозиціѣ, выступавъ богато разôвъ противъ системы федералістичнои и правительства ґр. Таффого. Проживъ лѣтъ 88.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 25 мая. Переговоры въ справѣ трактату торговельного зъ Румунією знову перервано, тому що румуньскій вôдпоручникъ Цапівіяну мусѣвъ нагло выѣхати. — Є. Вел. Цѣсарь буде на похоронѣ Шмерлінґа.

Варшава 25 мая. Станъ засѣвôвъ въ Царствѣ польскôмъ поправивъ ся значно по послѣднихъ дощахъ.

Амстердамъ 25 мая. Голендерска королева Вільгельміна занедужала небезпечно на груди.

Брукселя 25 мая. Конґресъ гôрникôвъ ухваливъ 974.000 голосами противъ 12.000, урядити зъ початкомъ зимы загальный страйкъ, єсли не буде заведена 8-годинна праця денна.

Берлинъ 25 мая. Знову кажуть, що цѣсарь Вільгельмъ має зъѣхати ся съ царемъ у Фреденсборґу. — Въ Штінґберґу коло Сарсбрікенъ выбухъ порохъ у фабрицѣ. Притôмъ згинуло 8 людей.

мають бôльше якъ по 10 тысячѣвъ душъ, а найбôльшѣ мѣста все таки не доходять ще до 50 тысячѣвъ душъ: Берґенъ має н. пр. около 40 тысячѣвъ, Тронгіємъ около 30 тысячѣвъ душъ и т. д.

Дивна рѣчь, якъ высоко стоить просвѣта въ Норвеґіи. Села и мѣста тутъ досыть далеко вôдъ себе, въ глубинѣ краю живуть навѣть селяне по поодинокихъ хуторахъ, положеныхъ далеко оденъ вôдъ другого, комунікація тутъ дуже утруднена, бо край гористый и нема добрыхъ дорôгъ, а мимо того тутъ такъ богато шкôлъ, що на сто селянъ знайде ся ледви оденъ або два, котрый бы не ходивъ до школы и не умѣвъ читати и писати. Та высока просвѣта въ краю дасть ся зъ однои стороны тымъ пояснити, що тутъ селянинъ має бôльше значѣнє якъ де инде; вôнъ єсть собѣ паномъ на своємъ ґрунтѣ, дбає самъ про свою честь, поважає свôй станъ и другі єго поважають. Зъ другои же стороны и духовеньство дбає дуже про просвѣту селянъ. Священикъ не припустить до першои сповѣди нѣкого, хто не умѣє читати біблію и спѣвати зъ книжки, не повѣнчає нѣкого, хто не умѣє читати и писати, а що люде хотять прецѣ побирати ся, то й учать ся читати и писати. Сей звычай, заведеный зъ давенъ давна, закорѣнивъ ся вже такъ глубоко въ народѣ, що люде самі памятають на то, щобы завчасу научити ся читати и писати, бо коли прийде ся колись побирати, то годѣ буде безъ того. Такъ отже вѣра и любовь пôдносять тутъ просвѣту.

Заразъ поза Айдсволь переходить шляхъ зелѣзницѣ коло Мінне надъ озеро Мезенъ, котре тягне ся зъ вôдси бôльше якъ 15 миль на пôвнôчный захôдъ. Вôдъ Мінне ѣде ся то понадъ саме озеро, то трошки дальше вôдъ него ажъ до мѣсточка Гамаръ званого такожъ Стора-Гамаръ (Великій Гамаръ) на всхôднôмъ побережу озера. Мѣсточко се не велике, бо має ледви около 3000 мешканцѣвъ. Теперѣшне мѣсто не давне, бо єго побудовано ледви що въ 1848 р. а вôдъ коли сюды поведено зелѣзницю, оно ще бôльше забудувало ся и розширило ся. А всежъ таки історія єго дуже давна. Мѣсто се было вже въ 16-ôмъ столѣтю, мало кôлька красныхъ церковъ и тутъ була резиденція епископа. Въ 1567 р. збурили Шведы мѣсто до тла а мешканцѣ єго мусѣли перенести ся на полудне до Осльо. Ще до нинѣ видко на захôдъ вôдъ мѣста развалины давнои соборнои церкви. Въ Гамарѣ пересѣли ся мы до иншого поѣзду, бо зъ вôдси починає ся вже вузшій шляхъ зелѣзницѣ и по нѣмъ ходять лишь ваґоны другои и третои клясы. А всежъ таки они урядженѣ зô всякими выгодами и тôлько въ нихъ пересѣкôвъ, що въ однôмъ ѣде не бôльше якъ трохъ пасажирôвъ и може кождый выгôдно переспати ся, коли єму въ тôмъ не перешкаджає довгота дня. Тутъ то першій разъ впало менѣ въ очи, що день въ лѣтѣ на пôвночи такъ дуже довгій. Довго ще по 10 год. вечеромъ было ясно и видко а въ таборѣ коло Ельвірумъ, вже по тамтôмъ боцѣ рѣки Ґльоменъ войско ще муштрувало ся. Тутъ першій разъ змѣркували мы, що ѣдемо въ край, де сонце ще о пôвночи свѣтить.

(Дальше буде.)

Надôсланє.

Ч. 1696/пр.

Оголошенє

Президіѣ ц. к. краєвои Дирекціѣ скарбу зъ дня 17 мая 1893, ч. 1696/пр., о стягненю зъ обѣгу срѣбныхъ монетъ по два ґульдены и ¼ ґульдена а. в.

Въ наслѣдокъ розпорядженя выс. ц. к. Міністерства скарбу зъ дня 14 мая 1893, ч. 3154, подає ся знову до загальнои вѣдомости, що пôсля установы зъ дня 24 марта 1893 (Дн. зак. дер. ч. 42) монеты срѣбнѣ по два ґульдены и чвертъ ґульдена австр. валюты будуть ще въ обѣгу лише до 31 мая 1893 включно, а въ ц. к. касахъ державныхъ и въ урядахъ будуть принимани лише до 31 липня 1893 включно при вплатахъ и до вымѣны. По упливѣ того речинця устає обовязокъ Державы до вымѣны тыхъ монетъ.

Зъ Президіѣ краєвои дирекціѣ скарбу.
Львôвъ дня 17 мая 1893.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Кроховецкій.

Въ сали Товариства „Frohsinn“

готель Жоржа 65

Въ пятницю 26 мая 1893.

7. ПРЕДСТАВЛЕНЄ

Seance Starling Phenomena

звѣстный вô всѣхъ частяхъ свѣта
Престідіґаторъ и илюзіоністъ

Chevalier Thorn

зъ поля невôдгаданыхъ тайнъ.

Вечеръ въ краинѣ илюзій

найбôльшій тріюмфъ илюзіѣ по
перший разъ у Львовѣ

„Aerolitha“

або тайна воздушнои заядрôвницѣ

Що дня вечеромъ представленє

Початокъ о год. 8 вечеромъ.

Білєты можна дôстати
въ товариствѣ „Frohsinn“

Близшй подробицѣ въ афішахъ.

Косы зъ маркою сѣчкарня

зъ англійскои срѣбнои стали

посылає громадамъ и поодинокимъ господарямъ въ довôльнôй довготѣ **пôдъ ґваранцією** за кожду штуку. Єсли коса не буде такъ добре косити, якъ я обѣцюю, то перемѣнюю косу 5—6] разôвъ.

Одинокій складъ фабричный для Австро-Угорщины

Л. І. ПАТРАХЪ въ СТРЫЮ

въ Галичинѣ

Тоти косы суть свѣтовои славы задля своєи легкости, подвôйного гарту, легкого замаху и вытрималости въ кошеню. Ковальце выдержує кôлька дaѣвъ. За одноразовымъ наостреню можь косити 120 до 150 кроковъ, навѣть найтвердшу гôрску траву.

Довг.:	62	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120 цтм.
Цѣна:	1·00	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1.90	2·00	2·20 зр. ав.

Марморовый камѣнь до остреня косы.

Довгота стм.	18	21	22	25	въ кôнци звычайнй брусики мармор.
Цѣна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

Посылка найблизшою почтою лише за готôвку або послѣплатою.

Осторога передъ фалшôвниками. Правдивй Патраха косы суть лише тоти, котрй мають марку охоронну сѣчкарня (докладну пôсля повысшого взôрця) якъ также выбиту фірму L. J. Patrach.

Вôдбирати можь лишь впростъ вôдъ **Л. І. Патраха въ Стрыю** (Галичина).

Вôдъ 10 кождa одинацята даромъ и одинъ камѣнь.

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛѢТИНЬСКІЙ, ЛЬВОВЪ

2. Коперніка 2.

ВСЯКУ ДЕСІНФЕКЦІЮ

en gros и en detail

Квасъ карболевый кристаличный и сырый

Вапно карболеве

Гисотъ-сѣрнистый вітріоль

поручає дуже дешево

Леопольдъ Лѣтиньскій у Львовѣ

2. Коперніка 2. 54

Бюро оголошень и дневниковъ

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневниковъ

по цѣнахъ ориґінальныхъ.

До

Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-y“

може лише се бюро анонсы приймати.

С. Кельсенъ у Вѣдни

поручає

Кльосеты зъ переплывомъ воды и безъ того. — Руры клосетовй. — Каналовй насады зъ патентовымъ замкненємъ.—Збôрники на воду.— Комплетнй уряджєня купелевй. — Вентіляторы. — Приборы до водотягôвъ, якъ также руры лянй и кованй. — Помпы, фонтаны и и всякй арматуры.

Заступники дла ГАЛИЧИНЫ и БУКОВИНЫ

Львôвъ ГАМЕЛЬ и ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жаданє высылає ся катальоґи.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІѢ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емалією.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

Поручає ся 9

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.